Rok I. **Lwów, 28. lutego 1898.** **Nr. 3.**

GAZETA TECHNICZNA

Dwutygodnik społeczno-techniczny.

Wychodzi 15. i 30. każdego miesiąca.

Warunki Prenumeraty:

z przesyłką pocztową

w Austryi rocznie	5 złr. —	kwartalnie	1·25 złr.
w Niemczech „	10 mk. —	„	2·50 mk.
w Rosyi „	5 rs. —	„	1·25 rs.

Przedpłatę przyjmuje Administracya.

Cena ogłoszeń:

cała stronica jednorazowo	złr. 16—
1/2 stronicy „	„ 9—
1/4 „ „	„ 5—
1/8 „ „	„ 3—
1/16 „ „	„ 2—

Przy powtarzaniu ogłoszenia opust według umowy.

Adres Redakcyi i Administracyi, Lwów, ul. Łyczakowska Nr. 6.

Biuro otwarte codziennie z wyjątkiem świąt od 10—1 przedpołudniem i od 3—6 popołudniu.

Redaktor przyjmuje z wyjątkiem świąt interesantów od 12—1 popołudniu.

Od Redakcyi.

Wiedząc dobrze jak trudnego zadania podjęliśmy się wydawaniem »Gazety technicznej«, a czując, że kilka jednostek nie podoła temu zadaniu, prosimy na tem miejscu usilnie szanownych techników, wszystkie c. k. władze rządowe, rady powiatowe i gminne, oraz wszystkich ludzi chętnych, których obchodzi nasz stan techników i przemysł krajowy, by raczyli nas o ile możności na każdym kroku popierać, już to nadsyłaniem wszelkich wiadomości technicznych i przemysłowych, już ogłaszaniem konkursów i ofert, już też rozszerzaniem »Gazety technicznej«, gdyż zadaniem tej gazety jest popieranie techników a tem samem popieranie naszego przemysłu krajowego, a zdaje się że wszystkim nam na tem zależy, bo tem wzmoże się nasz dobrobyt i dobrobyt kraju.

Od Administracyi.

Upraszamy ze względu na uregulowanie nakładu pisma o wczesne zamawianie i nadsyłanie prenumeraty.

Następny numer rozesłany zostanie tylko tym abonentom, którzy złożą przedpłatę. — Przekazy pocztowe rozesłaliśmy z 1 Nr. naszej Gazety.

Projekt ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem dla Stowarzyszeń przemysłowych upoważnionych budowniczych.

Jeszcze do dziś trwają u nas w kraju te przykre stosunki, ze młodzieniec poświęcający się zawodowi technicznemu z zamiarem uzyskania niezależnego bytu, ma do wyboru zawód inżyniera, architekty lub budowniczego. Wobec ożywionego ruchu budowlanego ten ostatni zawód znajduje najwięcej zwolenników, inżynier, mechanik, technolog lub chemik dla braku u nas wielkiego przemysłu, nie mając na stopę europejską prowadzonego gospodarstwa rolnego, w bardzo rzadkich wypadkach znajduje swemu wykształceniu odpowiedne zajęcie i zapewnione stanowisko, dlatego jak powiedzieliśmy na początku, jedyne pole dla technika u nas jest zostać architektą cywilnym lub budowniczym. Nie jest ten zawód u nas bardzo przyjemnym lub intratnym to prawda, bo u nas lada murarz lub cieśla trochę sprytniejszy, włożywszy calówkę do kieszeni udaje budowniczego i niestety wszyscy go za takiego mają, a że techników budowniczych jest stosunkowo u nas jeszcze mało a tamtych co nie miara, ludzie mając częstsze z nimi stosunki, wyrobili sobie podług nich opinię o prawdziwych budowniczych, trzeba przyznać nie bardzo pochlebną, dlatego jest obowiązkiem świętym nas budowniczych-techników o ile możności stan ten podnieść, iść razem, stan nasz szanować, nietylko samemu nic nie robić, coby się nie zgadzało z honorem uczciwego człowieka i budowniczego, ale jeszcze dbać o to, aby drudzy tego nie robili. Widocznie do tego samego wyniku doszli i nasi koledzy budowniczowie w Krakowie, gdyż Stowarzyszenie budowniczych w Krakowie w listopadzie zeszłego

roku napisało do Stowarzyszenia budowniczych we Lwowie podając projekt założenia na wzór izb adwokackich i lekarskich postępowania dysbyplinarnego dla swych członków, dla strzeżenia powagi i godności stanu budowniczych. Wydział Stowarzyszenia budowniczych z największą chęcią przychylił się do tej myśli i wybrał komisyę z 4-ch, która się zajęła wypracowaniem projektu do ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem. Projekt ten po przyjęciu przez wydział i walne zgromadzenie Stow. budowniczych, będzie podany do rządu z prośbą, ażeby ustawę taką przedłożył pod uchwałę rady państwa we Wiedniu. Nie wątpiąc, że wszystkich techników a szczególnie budowniczych i architektów sprawa ta zainteresuje, podajemy tu w całości ten projekt o postępowaniu dyscyplinarnem w stowarzyszeniu budowniczych:

ROZDZIAŁ I.

O nadzorze nad budowniczymi.

§ 1.

Nadzór nad prowadzeniem listy budowniczych prowadzi wydział Stowarzyszenia przem. upoważnionych budowniczych.

§ 2.

Budowniczy, za przekroczenia naruszające obowiązki zawodowe, jakoteż za postępowanie wykraczające przeciwko godności stanu budowniczego, podlega postępowaniu dyscyplinarnemu rady dyscyplinarnej odnośnego Stowarzyszenia przem. upow. budowniczych.

§ 3.

Analogicznie podlegają temu statutowi dyscyplinarnemu także kandydaci na budowniczych (asystenci i praktykanci budowniczych), którzy do Stowarzyszenia budowniczych zostali wpisani, jako uczestnicy i przynależni.

§ 4.

Postanowieniu postępowania dyscyplinarnego podlegają także i ci członkowie, którzyby skutkiem nieprzewidzianych przeszkód nie zostali wpisani na listę budowniczych odnośnego Stowarzyszenia.

ROZDZIAŁ II.

O Radzie dyscyplinarnej.

§ 5.

W siedzibie każdego Stowarzyszenia przemysłowego upow. Budowniczych ma się ukonstytuować rada dyscyplinarna z zakresem działania na taki obszar, na jaki ograniczonem jest odnośne Stowarzyszenie.

Rada dyscyplinarna składa się (wliczając w to przewodniczącego): dla Stowarzyszenia liczącego do 50 członków z 7miu członków, dla Stowarzyszenia liczącego 50 i więcej aż do 100 członków z 9ciu członków, ponad 100 z 15 członków, oraz dla Stowarzyszenia liczącego do 50 członków z 4 zastępców, a liczącego wyżej nad 50 członków z 6ciu zastępców. Przy każdej radzie dyscyplinarnej funguje prokurator, a przy większych czynnościach z 2ma zastępcami.

§ 6.

Przewodniczący, członkowie i zastępcy członków rady dyscyplinarnej, jakoteż prokurator i zastępcy tegoż wybierani bywają przez Walne Zgromadzenie odnośnego Stowarzyszenia na przeciąg 3 lat. Członkowie wydziału Stowarzyszenia mogą być zarazem członkami rady dyscyplinarnej.

O wyborach zawiadamia się Władzę przemysłową i c. k. Namiestnictwo.

Zastępcy fungują w tem następstwie, w jakiem zostali wybrani w razie przeszkody członków rady dyscyplinarnej. Zastępca prokuratora zastępuje tylko miejsce tego.

§ 7.

Każdy członek Stowarzyszenia jest obowiązany wybór przyjąć, a tylko ten jest uwolnionym od wyboru:

a) kto bezpośrednio przez ostatnie 3 lata należał do rady dyscyplinarnej;
b) kto przekroczył 60. rok życia, lub jest chorowity;
c) kto się wykaże, że interesa jego wymagają dłuższej nieobecności w okręgu Stowarzyszenia.

Wzbraniający się przyjęcia godności członka lub zastępcy członka rady dyscyplinarnej oraz godności prokuratora lub zastępcy tegoż, podpada karze od 20 zł. do 100 zł., która to kwota przypada na rzecz Stowarzyszenia Budowniczych bez odwołania się.

§ 8.

Przewodniczący jakoteż połowa członków rady dyscyplinarnej muszą mieć siedzibę zamieszkania w miejscu siedziby Stowarzyszenia.

§ 9.

Członkowie rady dyscyplinarnej jakoteż prokurator pełnią swe czynności bezpłatnie. W wypadkach, gdyby ich czynności połączone były z większymi wydatkami, jak na podróże przedsiębrane w celu urzędowania, poczynione wydatki powracane im będą z kasy Stowarzyszenia na podstawie osobnego regulaminu, który ma być przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzony.

§ 10.

Członkowie i zastępcy rady dyscyplinarnej, jakoteż prokurator i tegoż zastępcy nie mogą wypełniać swych czynności, jeżeli podpadli podczas urzędowania pod ustawę karną i przeciwko nim śledztwo lub rozprawa sądowo-karna jest w toku, aż do ukończenia tego postępowania sądowego.

§ 11.

Kary dyscyplinarne są następujące:

a) Pisemne upomnienia.

b) Grzywny aż do 300 zł., które wpływają do kasy chorych odnośnego Stowarzyszenia.

c) Zabronienie wykonywania przemysłu, najwyżej przez rok 1, co ma potwierdzić Namiestnictwo.

Praktykantom i asystentom budowniczym może być przedłużoną praktyka o rok 1.

d) Wykreślenie z listy budowniczych.

Każda z tych kar ma być zastosowaną w miarę przewinienia i z tego powstałych szkodliwych następstw, tak dla stanu budowniczego, jakoteż osób prywatnych.

§ 12.

Wykreślenie z listy budowniczych następuje:

a) Jeżeli wpis na listę uskuteczniono, wbrew istniejącym prawnym przeszkodom.

b) Jeżeli członek Stowarzyszenia wbrew orzeczeniu rady dyscyplinarnej prowadzi swój przemysł.

§ 13.

Członek Stowarzyszenia budowniczych, który został z listy budowniczych wykreślonym na podstawie karno-sądowego wyroku, nie może być do listy wpisanym tak długo, jak długo ten skutek karnoprawny trwa, a wykreślenie na podstawie wyroku rady dyscyplinarnej nie może być dłuższe nad lat 3 (trzy) od daty ustania skutku wyroku karno-sądowego. Jeżeli wykreślenie nastąpiło z innego powodu, w takim razie członek budowniczy jakoteż asystent i praktykant nie może być wpisanym na nowo na listę Stowarzyszenia przed upływem 3 lat.

Czas ten może być nawet przedłużonym w wypadkach, gdy członek Stowarzyszenia, lub asystent i praktykant skazany został z powodu sprzeniewierzenia. Orzeczenie w tym wpadku takie, może mieć swój skutek także i wtenczas, gdyby oskarżony wpisał się przedtem do listy budowniczych w innem Stowarzyszeniu budowniczych.

§ 14.

W wypadkach, gdyby Rada dyscyplinarna uznała przekroczenie członka Stowarzyszenia podpadające pod ustawę karną, zrobi o tem doniesienie sądowi karnemu i jak długo to postępowanie sądowe nie jest ukończonem, nie może być przedsiębrane postępowanie dyscyplinarne przeciwko temu członkowi, jednakowoż w wypadkach nadzwyczajnych może rada dyscyplinarna zawiesić wykonywanie nawet podczas śledztwa karno-sądowego, a o tem postanowieniu należy zawiadomić obwinionego, prokuratora rady dyscyplinarnej, jakoteż wydział Stowarzyszenia budowniczych.

§ 15.

Sąd karny obowiązanym jest zawiadomić radę dyscyplinarną Stowarzyszenia o rozpoczęciu lub zaniechaniu śledztwa przeciwko członkowi Stowarzyszenia budowniczych, lub asystentowi i praktykantowi budowniczych i udzielić radzie dyscyplinarnej odnośnego Stowarzyszenia odpis tgo orzeczenia.

Tejże radzie może być dozwolonem na żądanie wglądnięcie do aktów sądowych.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Projekt reorganizacyi Magistratu lwowskiego.

Projekt reorganizacyi Magistratu lwowskiego i jego urzędów pomocniczych, dalej projekt nowej ustawy służbowej, tudzież instrukcyj szczegółowych dla każdego działu czynności, opracowany przez pp. wicepr. Romanowskiego i radcę Lukasa ma już być w druku i będzie obejmować kilkanaście arkuszy.

Nas techników i w ogóle budujących interesuje oprócz tego projektu ogólnego, osobna reorganizacya urzędu budowniczego, nad którą właśnie teraz pracuje wybrana specyalnie komisya, a cel ma jasny, aby urząd budowniczy, mógł spełniać swe zadanie ku zadowoleniu tak budowniczych, jak i budujących.

Do komisyi należą, obaj wiceprezesi pp. Schayer i Michalski, członkowie rady: pp. Gołąb, Heppe, Janowski, Machan, Rawski i Zacharyewicz, oraz ze strony Magistratu dyr. urzędu bud. Hochberger i radca bud. Gorecki, jak widać cała prawie komisya składa się z ludzi fachowych.

Dotychczas na kilku posiedzeniach uchwaliła komisya główne zasady przyszłej organizacyi. Przedewszystkiem (jak tego dotychczas wszyscy technicy się upominali) uchwaliła konieczne znaczniejsze pomnożenie pracujących sił technicznych, następnie podział całego urzędu na trzy główne oddziały, na czele ktorych mają stanąć radcy budownictwa, lub starsi inżynierowie. Dalej wyraziła komisya przekonanie, że urząd budowniczy ma być zupełnie odrębnym i niezależnym od departamentu budowniczego (administracyjnego) magistratu, tudzież iż dyrektor urzędu ma zasiadać w gremium magistratu z prawem głosu stanowczego w sprawach odnoszących się do jego resortu.

Praca komisyi postępuje w dość raźnem tempie, albowiem istnieje zamiar dokonania reorganizacyi urzędu budowniczego jak najprędzej, a w każdym razie prędzej i niezależnie od reorganizacyi całego magistratu i jego urzędów pomocniczych, co wprawdzie już się przygotowuje, jednak obejmując ogrom pracy i materyału wymagać będzie jeszcze dość wiele czasu.

Między uchwałami komisyi nową jest myśl ustanowienia zupełnej odrębności urzędu budowniczego od takiegoż departamentu administracyjnego magistratu, czyli zupełnej jego samoistności.

Ażeby urząd w ten sposób zorganizowany mógł funkcyonować należycie, musiałby być zaopatrzony w stosowną liczbę urzędników administracyjnych z wykształceniem prawniczem, stojących pod zwierzchnictwem dyrektora-technika, nie prawnika. „Słowo polskie“ z dnia 10. b. m. podając powyższą wiadomość pisze:

„W stosunkach naszych byłaby to nowość, albowiem w całem państwie, zarówno w władzach rządowych, jak autonomicznych, począwszy od władz centralnych w ministerstwach do najniższych władz pierwszej instancyi — wszędzie departamenty techniczne sprawują

funkcye urzędów pomocniczych władz administracyjnych. Zadaniem ich jest dawać opinie w rzeczach dotyczących spraw budowniczych, decyzya jednak na podstawie tych opinij należy zawsze do prawników — jako uczonych w prawie.

O ile tedy teraz porządek rzeczy miałby być odwrócony i prawnicy mieliby się stać organami pomocniczymi techników — o tyle pomysł komisyi jest ciekawą nowością.“

Prawda, że u nas byłaby to nowość, ale tak już jest we Francyi, gdzie roboty techniczne są w szerszym daleko zakresie wykonywane niż u nas, a mimo tego organizacya ta okazała się bardzo dobrą, dla rozwoju robót technicznych i dla techników. Bo tak samo jak dotychczas jest niestety w Austryi, że technicy są doradczym tylko organem w sprawach technicznych, dlaczegoby nie mogli być prawnicy, coby było daleko naturalniejszem być organem doradczym a technicy decydującym Bo czemuż nikomu przez myśl nie przyjdz'e na konsylium lekarzy wezwać prawnika, choćby tylko z głosem doradczym a już nie mówię decydującym?

Prawda każdy odpowie, bo się na tem prawnicy nie znają. Tak samo sądzimy też i w sprawach technicznych.

Łatwiej jest rzecz fachowo załatwioną ubrać w formy prawne, niżeli dać orzeczenie fachowe. Dlatego co komu przeznaczone, prawnik niech decyduje w sprawach prawnych, technik w technicznych, a będą logiczniej i lepiej załatwione.

Kronika zamiejscowa.

W Wiedniu w roku 1897 wybudowano 596 nowych domów, przerobiono 173, dobudowano części lub nasadzono piętra przy starych budynkach 761. Analogicznie w roku 1896 nowych 510, przerobionych 218 i rozszerzonych 845; w 1895 pierwszych było 413, drugich 199 trzecich 824. Jak widać z tych cyfr, że Wiedeń tak jak i Lwów co roku więcej buduje nowych domów

Budowle wolne od podatków ze względów komunikacyjnych i asanacyi Miasta Wiednia na lat osiemnaście w liczbie ogólnej 1263, mimo że gmina miasta Wiednia nie posiada jeszcze dla tych budowli prawa expropriacyi, wznoszą się normalnie, a mianowicie do końca roku zeszłego rozebrano w dziewietnastu okręgach miasta 347 starych budynków i postawiono na miejscu tychże budowle nowe, do roku 1903 w którym termin dla tego wyjątkowego uwolnienia od podatków się kończy, pozostaje do rozebrania 916 starych domów i prawdopodobnie czas ten należycie wykorzystanym będzie. Dotychczas ruch ten budowlany najwyższym był w śródmieściu i na Mariahilf (po 46 domów), najmniejszy: Fünfhaus i Döbling (3 i 5 domów). U nas we Lwowie z pomiędzy 164 realności przeznaczonych do zdemolowania. dotychczas uskuteczniono cztery i wybudowano na tychże miejsce Hotel Belle vue przy ulicy Karola Ludwika, dom inżyniera G. Ziembickiego przy ulicy Grodzickich i dwa domy przy ulicy Krakowskiej.

Nowe wynalazki. Frankfurcka gazeta donosi z Göttingen, że obiega tam pogłoska jakoby firma Siemens i Halske zakupiła za pięć milionów marek nowy wynalazek tamtejszego profesora Nersta dla elektrycznych lamp żarowych. Wrzeczywistości jednak obecnie toczą się dopiero układy między rzeczoną firmą a wynalazcą o nabycie tego wynalazku na wyłączną własność firmy. Wynalazek ten na który obecnie już patent uzyskano, tworzy nowe ciało żarowe dla lamp elektrrcznych, mające długości 30 milimetrów a średnicy 5 milimetrów, niemymagające, jak dotychczasowe lampy żarowe; zamknięcia w próżni powietrznej (Vacurim), świecące na wolnym powietrzu i wymagające tylko jedną trzecią część siły i kosztów lamp teraźniejszych.

W ostatnich czasach podniosła się wartość akcyi Auerowskich z ośmiu na jedynaście tysięcy za sztukę; przyczyną tej nadzwyczajnej zwyżki ma być przez Dr. Auera konstruowana nowa lampa elektryczna swą jakością przewyższająca znacznie dzisiejsze lampy żarowe, a który to wynalazek istniejące austryackie akcyjne Towarzystwo Auerowskie ua własność nabyło.

Z Berlina doszły wiadomośći o bardzo ważnym interesującym wynalazku w dziedzinie telegrafu i telefonu; a mianowicie odbywają się obecnie w biórze technicznem centralnej Dyrekcyi poczt i telegrafów Państwa niemieckiego w Berlinie, próby z nowym aparatem Würzburgskiego inżyniera Leona Kamm, którego główną zaletą jest iż funkcyonuje automatycznie i nie wymaga żadnej obsługi tak że nadający depeszę udziela takową aparatowi, odbierający takową nie potrzebuje w czasie funkcyowania aparatu, być przy tem obecnym; aparat ten nazwany „Cerograph“ może być do sieci telefonicznej przyłączonym bez przeszkody dla działalności tejże. Próby na odległość 180 kilometrów robione okazały zupełną doskonałość działania, tak że odnośne Władze w Berlinie zaproponowały zastósowanie i użycie tego aparatu na wszystkich liniach żądowych.

Teatr jubileuszowy w Wiedniu W miniony Poniedziałek dnia 21-go Lutego rozpoczęto roboty ziemne pod budowę tego gmachu kosztem 600.000 złr. postawić się mającego a kierujący architekci Graf i Kraus dają pewną rękojmię, że teatr ten w dzień jubileuszowy t. j. dnia 2-go Grudnia uroczyście otwartym zostanie.

Panorama kolei syberyjskiej. Zarząd budowy drogi żelaznej syberyjskiej przygotowuje na wystawę paryską 1900 r. panoramę całej linii. Wykonanie panoramy akwarelą powierzono Dr. Piaseckiemu. Przedsięwzięcie to ma kosztować według dotychczasowych obliczeń 59.000 rubli Obraz będzie się składać z 3 części i przedstawiać linie od Wołgi do stacyi Listwienoje, dalej od Bajkału do Srieteńska i wreszcie od Chabarowska do Władywostoku.

Część od Wołgi do stacyi Kainsk jest wykonana i długość tej części w rysunku wynosi 250 arszynów co odpowiada przestrzeni blisko dwa tysięcy wiorstr.

250 strejków przy budowach zapowiada na wiosnę centr. związek murarzy w Niemczech. W 80 miastach pomiędzy innemi w Szpandawie i Poczdamie przedłożyli robotnicy już majstrom swoje żądania. Na konferencyi murarzy przyjęto wniosek, aby murarze we wszzstkich miejscowościach, o które chodzi, przedłożyli majstrom swe żądania. a jeżeli nie będą uwzględnione, ogłaszą się strejki, wystrzegać się jednak będą strejku jeneralnego.

Zeszłoroczne strejki muraskie kosztowały 300000 marek, z tej sumy pokrył komitet centralny 195.000 z kasy strejkowej. Tegoroczne strejki będą prawdopodobnie kosztowały znacznie więcej.

Technicy polscy w Rosyi. Inżynier warszawski I. Kiersnowski prowadzi jako przedsiębiorca budowę kolei z Samarkandy wgłąb Azyi. Wyjechało tam sporo techników polaków, a niedawno znów technik-buchalter p. Antoni Dąbrowski.

Naczelnikiem oddziału na nowo wybudowanej kolei ze strony ministrstwa komunikacyi od 2 lat, jest inżynier p. Feliks Skwierczyński warszawianin.

Koncesyę na przeprowadzenie wstępnych robot technicznych w celu budowy zwykłotorowej kolei lokalnej z Cieszyna do Polskiej Ostrawy (przez Błudowice i Szoenhof) z połączeniem z Morawską Ostrawą, otrzymali adwokaci w Cieszynie Dr. Sobiesław Klucki i Dr. Izydor Kohn. —

Studya przygotowawcze do budowy kanału łączącego Narew z Wisłą, będą dokonane w ciągu nadchodzącej wiosny.

Zjazd techników specyalistów dla ogrzewania i wentylacyi, odbędzie się w lecie roku 1898 w Monachium. Tak uchwaliła komisya zjazdowa wybrana na takim zjeździe a odbytym 1896 w Berliuie. Obrano dlatego Monachium, aby mogli wziąć liczny udział w zjeździe technicy Austro-węgerscy.

Zjazd będzie trwał 3 dni i będzie połączony z wycieczką w góry bawarskie. Bliższych wyjaśnień udziela na razie inżynier Beraneck, inspektor dla ogrzewania i wentylacyi, Wiedeń I. Ratusz. Zawiązuje się też komitet zjazdowy miejscowy w Wiedniu.

Budowa nowego teatru miejskiego w Kijowie ma kosztować pół miljona rubli.

Instytut politechniczny w Warszawie został zatwierdzony.

Konkursy.

Gmina Miasta Florisdorf rozpisuje ogólny konkurs na szkołę miejską dla chłopców i dziewcząt. Żąda rzutów poziomych, przekroi i widoków w skali 1 : 200 i sytuacyi w skali 1 : 720. Nagrody wyznacza w wysokości 600, 450 i 300 fl. a gmina może też polecone przez jury plany zakupić Termin do 1-go kwietnia 1898 roku.

Bliższe szczegóły podane są w czasopismie „Wiener Banindustrie Zeitung“ Nr. 21. z dnia 17-go lutego 1898 str. 239.

Dyrekcya szwedzkich kolei państwowych w Sztokholmie rozpisuje powszechny konkurs na zaprojektowanie dworca kolejowego. Nagrody są naznaczone w wysokości 12.000, 6000 i 4000 koron szwedzkich. Termin do 31 sierpnia 1898. Bliższzch wyjaśnień udziela i sytuacyjnych planów dostarcza Dyrekcya jeneralna szwedzkich kolei państwowych w Sztokholmie, za nadesłaniem 50 koron.

Dyrekcya ck. kolei państwowych w Stanisławowie ogłasza konkurs na 6 posad aspirantów z rocznem adjutum 600 złr. dla technicznie wykształconych kandydatów. Patrz ogłoszenie.

Przypominamy że jest posada inżyniera powiatowego w Turce, pomocnika technicznego w Wydziale powiatowym w Drohobyczu i 3 posady asystentów na politechnice lwowskiej. Również konkurs na plakat dla wystawy w Dreźnie w roku 1899. Patrz Nr. 2. „Gazety technicznej“ z dnia 15 lutego br.

Dyrekcya kasy oszczędności w Elbogen (Czechy) rozpisuje konkurs powszechny na gmach dla tamtejszej kasy oszczędności. Nagrody są 800, 500 i 300 koron. Termin do 30 marca 1898. Bliższych wyjaśnień i sytuacyi udziela powyższa Dyrekcya.

Kilkanaście posad asystentów przy inspektoratach przemysłowych będzie do obsadzenia w r. 1898. Na razie miejsca będą prowizorycznie obsadzone. Starający mają się wykazać ukończeniem jednej z politechnik krajowych i złożeniem dwu egzaminów rządowych, oraz odpowiednią praktyką w fabrykach lub przy budowach. Mają się również wykazać znajomością jezyka niemieckiego i polskiego, lub innege słowiańskiego. Przy jednakowo ukwalifikowanysh pierwszeństwo będą mieli ci, którzy nieukończyli jeszcze 30-go roku życia.

Bliższych wyjaśnień udziela c. k. centralny inspektorat przemysłowy Ministervum dla handlu w Wiedniu.

Przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie będzie od początku roku szkolnego 1898|99 do obsadzenia posada nauczyciela rzeczywistego rysunków odręcznych (kompozycye ornamentalne na wydziale budowlanym i artystycznym).

Do posady tej przywiązane są pobory IX klasy rangi, mianowicie: płaca 1200 złr., dodatek aktywalny 300 złr. i dodatek sustentacyjny 100 złr., oraz ewentualnie przyznać się mające 5 dodatków pięcioletnich po 200 złr.

Kandydaci, zamierzający się ubiegać o tę posadę, winni najpoźniej do 15 marca br. wnieść na ręce dyrekcyi tutejszej c. k. szkoły przemysłowej podanie wystosowane do ministerstwa oświaty w Wiedniu, należycie ostemplowane z dołączeniem świadectw szkolnych, odbytych studyów, metryki urodzenia i innych dokumentów, oraz krótkiego opisu życia (curriculum vitae)

Magistrat miasta Jasła ogłasza konkurs na posadę budowniczego miejskiego z płacą roczną 600 złr.

Wymagane są studya techniczne i wiek normalny kompetenta, 40 lat nieprzekraczający. Termin do wnoszenia podań do 15 marca 1998.

Wiadomości bieżące.

Ze Stowarzyszenia przem. upow. Budowniczych we Lwowie.

Posiedzenie Wydziału Stowarzyszenia przem. upow. Budowniczych odbędzie się w piątek dnia 4. Marca br. o godzinie 6-tej wieczór w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Łyczakowskiej l. 6. Na porządku dziennym oprócz ważnych spraw bieżących, odczytanie i przyjęcie statutu dla „Kasy zapomogowej“, którą to instytucyę zamyśla Stowarzyszenie w życie wprowadzić. — Zaproszenia na odbyć się mające posiedzenie wydziału porozsełał Sekretaryat Stowarzyszenia.

Od Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie otrzymaliśmy następujące pismo: „Dla usunięcia możliwych wątpliwości co do położenia i konfiguracyi gruntu przeznaczonego pod budowę domu dla Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych, postarała się Dyrekcya o odbitki planiku sytuacyjnego całego placu Szczepańskiego, które kancelarya Towarzystwa jako uzupełnienie programu konkursowego wyda mającym chęć wzięcia udziału w konkursie.“

Mapa Galicyi i Bukowiny inżyniera S. Kornmana. Nakład księgarni H. Altenberga, Lwów 1898. Bardzo dokładnie opracowana ze wszystkimi szczegółami,p rzedstawia sie dobrze zewnętrznie, jest przejrzystą i z łatwością można się na niej oryentować. — Ceny tej mapy są bardzo przystępne i nie ulega wątpliwości, że mapa ta wyruguje z kraju wydawnictwa niemieckie.

Kościół Klayrsek na Komorze. Miejski urząd budowniczy pracuje nad wykończeniem planów dla przerobienia kościoła wyższego dla użytku. W zewnętrznym wyglądzie kościoła zostanie fasada mało co zmienioną i ozdobioną; przed głównem wejściem, które będzie od ul. Łuczakowskiej, będzie dobudowany przedsionek, na środku dachu zbudowana wieżyczka drewniana pokryta miedzianą blachą. Mur od ul. Łyczakowskiej będzie zastąpiony ozdobnymi stachetami żelaznymi. We-

wnątrz kościoła mają być ustawione 3 ołtarze, główny i 2 boczne, dalej stale ozdobne w prezbiteryum ławki dębowe na środku kościoła i 3 konfesyonały. Przy tylnej ścianie kościoła (od ul. Czarneckiego) będzie dobudowany chór a nim ustawione będą organy wyrobu tutejszego fabrykanta Jana Śliwińskiego. Koszt zupełnej restauracyi ma wynosić około 25.000.

Kościół tak przerobiony wielce przyczyni się do ożywienia i przyozdobienia początku ul. Łyczakowskiej, który dotychczas szpecił długi jednostajny mur.

Magistrat powinnien się jeszcze postarać, aby mury okalające klasztor OO. Bernadynów, albo całkiem znieść lub przynajmniej w możliwie dobrym stanie utrzywać, gdyż teraz nietylko, że przez ten mur ta część miasta niezachwycająco wygląda, ale też jest np. przez ul. wałową niebezpiecznie przechodzić, bo na głowę lecą dachówki i cegły. Wątpimy żeby mur ten był tak ważnym i pięknym zabytkiem architektowniczym, żeby go koniecznie w tak obszarpanym stanie zatrzymywać. Przerobienie go byłoby i piękniej i bezpieczniej.

Nowa kolej, bardzo ważna dla Lwowa, łącząca Rosyą z Galicyą została już ustalona. Ma się poczynać od stacyi kolei Nadwiślańskiej Traniki, pójdzie przez Żółkiewkę, Turobin, Zamość, Krasnobród od granicy austryackiej do Tomaszowa lubelskiego, naprzeciw austryackiej stacyi granicznej Bełzce. Plany mają być gotowe do 1-go maja br. Będzie to najkrótsze połączenie kolejowe Lwowa z Rosyą względnie z Warszawą.

Ustawy i rozporządzenia drogowe w Galicyi. Pod powyższym tytułem wyszedł podręcznik, wydany przez Mikołaja Latyszyńskiego koncep. Wydz. kraj. Zawiera on wszelkie ustawy i rozporządzenia drogowe dla Galicyi z wyjątkiem Lwowa i krakowa. Książka ta będzie bardzo pożytecznym nabytkiem dla urzędników technicznych gminnych i powiatowych. Cena egrzeplarza 2 złr. w. a.

Światło elektryczne w Podgórzu. Sprawa zatargu miasta Podgórza z Krakowem o gaz zakończy się tem, że Podgórze zaprowadza u siebie oświetlenie elektryczne. Komisya rady miejskiej miasta Podgórza prowadzi rokowania z firmą Schuckert & Co. Koszta budowy zakładu elektrycznego, który będzie własnością gminy, wyniosą około 80.000. Na razie ma być zaprowadzone 33 lamp łukowych, każda o sile 1.100 świec, oraz 120 lamp żarowych o sile 25 świec. Roczne koszta oświetlenia miałyby kosztować około 3000 złr.

Projekt budowy centralnej stacyi ogniowej przyjdzie prawdopodobnie do wykonania. Sprawa ta była tymi dniami przedmiotem obrad na posiedzeniu Magistratu, który jednomyślnie oświadczył się za budową wedle planów przez urząd budowniczy miejski sporządzony.

Stacya ma stanąć poniżej teatru letniego przy Wałach i ulicy Podwale, front ma być ku placowi Strzeleckiemu. Będzie to budynek 2 piętrowy, a prócz koszar dla straży ogniowej, stajni, rewir magazynów mieszkań dla naczelnika i urzędników straży, znajdzie w nim pomieszczenie także laboratoryum chemika miejskiego, tudzież stacya ratunkowa.

Czy nie możnaby tam też udzielić bezpłatnego pomieszczenia dla ochotniczej straży ogniowej? Wartoby aby się nad tem ojcowie miasta zastanowili.

Co będzie gdy tych cegieł będzie potrzeba stokilkadziesiąt tysięcy do powyższych robót. osobliwie znając wymagania i somienność p. dyrektora Hochbergera który ladajakiej cegły nie przyjmie Czy przedsiębiorca choćby najsumienniejszy, będzie mógł dotrzymać w naszych warunkach dostawy terminu?

Magistrat powinien więc albo z góry zapewnić sobie potrzebną ilość cegły fasadowej, lub też wykonać budynki w wyprawie.

Doszły nas wiadomości, że pewne osobistości forytują na posadę dyrektora przyszłej gazowni miejskiej cudzoziemca Niechcemy temu wierzyć, gdyż mamy dość polskich techników-technologów uzdolnionych, ale gdyby się sprawdziła ta wiadomość, byłoby to dalszym dowodem traktowania i popierania polskich techników przez własnych rodaków, ale prawda, że u nas jeszcze zawsze wszystko zagraniczne jest lepszem. Niepowinni do tego dopuścić technicy zasiadający w Radzie miejskiej, gdyż byłoby to dla nas osobliwie w tym czasie, bardzo kompromitującem. Właśnie teraz dowiadujemy się, że we Francyi przy noworocznych odznaczeniach został mianowany oficerem legii honorowej polak, technik p. Koziorowicz, jeneralny inspektor dróg i mostów. Widać z tego, że za granicą polscy technicy mają większą wartość niż w własnym kraju, mogąc zajmywać wysokie stanowiska i otrzymywać jeszcze odznaczenia.

Telefon Lwów-Kraków-Wiedeń ma być już stanowczo tymi dniami otwarty.

Minister handlu na podstawie organicznych postanowień co do udziału w wystawie paryskiej w r. 1900, mianował krajowę komisyę dla Galicyi powierając w niej przewodnictwo namicstnikowi księciu Sanguszce. — Wice-prezydentami mianowani: Dr. Z, Marchwicki i Andrzej hr. Poiocki. — Członków mianowanych zostało 117.

Urząd budowniczy miasta Lwowa zaprojektował planu na centralną rzeźnię miejską, która ma stanąć na Gabryjelówce i będzie się składać z kilkudziesięciu osobnych budynków. Tak budynki dla rzeźni jak i projektowana centralna stacya pożarna są projektowane do wykonania w surowej cegle. Nicbyśmy przeciw temu nie mieli, gdyż jest to najracyonalniejszem i napraktyczniejszem, ale czy zastanowił się a osobliwie, czy zapenił sobie Magistrat, względnie urząd budowniczy, dostawę potrzebnej do tego wybranej cegły; bo mamy przykład smutny, wiele trudności miał przedsiębiorca, wykonujący w roku zeszłym pawilon dla nieuleczalnych przy ul. Bilińskich, z dostawą tych kilkanaście tysięcy sztuk cegieł, i z tego powodu nie mógł nawet budynku pod dach doprowadzić.

Telegraf bez drutu. Docent wiedeńskiego uniwersytetu, Dr. Thuma odbywa próby telegraficznego porozumienia się bez gomocy drutu, w obecności kilku wybitnych przedstawicieli ministerstwa handlu i sekcyi marynarki. Jak dotąd próby między jedną stacyą, umieszczoną na zewnąt ratusza i drugą na wieży Votivkirche, wydały bardzo zadawalniające rezultaty.

P. Ignacy Brunek Inżynier Magistratu lwows. wyjeżdza do Pesztu i Wiednia celem studyowania planów i urządzeń tamtejszych łaźni a to w tym celu, aby przy odnowieniu i przerobieniu łaźni Ducheńskiego z tych wzorów mógł Magistrat skorzystać i we Lwowie zastosować.

Budowniczych i przedsiębiorców budowlanych robimy uważanymi, na ogłoszenie licytacyi, na budowę szpitala w Gorlicach, zamieszczone w dziale inseratowym, a techników na ogłoszenie c. k. Dyrekcyi kolei państw. w Stanisławowie.

Obwieszczenie.

Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szpitala w Gorlicach rozpisuje Wydział powiatowy publiczną licytacyę w dniu 8. marca 1898 o godzinie 10-tej przed południem w własnym biurze odbyć się mającą.

Pisemne w 10% (dziesięcioprocentowe) wadium zaopatrzone oferty wnoszone być mają najpóźniej do dnia 5. marca 1898 do Wydziału powiatowego w Gorlicach, gdzie także warunki licytacyjne, plany i kosztorysy przejrzane być mogą.

Cena kosztorysowa wynosi 40.400 złr. w. a.

Z Wydziału powiatowego

Gorlice, dnia 8. lutego 1898.

Drobne ogłoszenia

po 1 ct. od wyrazu.

Od Administracyi „Gazety Technicznej“.

Zwracamy uwagę, że drobne ogłoszenia przyjmujemy tylko za gotówkę, licząc po 1 ct. za słowo.

Znaczki pocztowe przyjmujemy również za pieniądze.

Kamienica jednopiętrowa, dwufrontowa, łatwo do nabycia. Adres wskaże administracya „Gazety Technicznej“.

Szkic projektu ustawy budowniczej dla król. stoł. miasta Lwowa, wydany staraniem Stowarzysz. Budowniczych, napisany przez M. Kowalczuka, architektę-budowniczego. Egzemplarz po 25 ct. do nabycia w sekretaryacie Stowarzyszenia, przy ul. Łyczakowskiej l. 6.

Ogłoszenie konkursu.

W okręgu c. k. Dyrekcyi kolei państwowej w Stanisławowie jest do obsadzenia sześć posad aspirantów z rocznem adjutum złr. 600 w. a. dla technicznie wykształconych kandydatów. Kompetenci, którzy złożyli obydwa egzamina państwowe i którzy wykażą się pewną praktyką w zawodzie technicznym, przyjęci zostaną ewentualnie jako stali urzędnicy z roczną płacą 800 złr. i dodatkiem na pomieszkanie w kwocie 240 złr.

Odnośne udokumentowane i należycie ostemplowane podanie wnosić należy do c. k. Dyrekcyi kolei państwowej w Stanisławowie.

Stanisławów, dnia 23. Lutego 1898.

Zastępca c. k. Dyrektora kolei państwowej:

m. p. ***Dr. Seinfeld.***

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: **Architekt Jakób Bałaban** Administrator: **Kazimierz Wieniawa Chmielewski**

Z drukarni W. A. Szyjkowskiego.